СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIII. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ГРУДНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 4, 1986 No. 231. VOL. XCIII.

ПРЕДСТАВНИКИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ ЗЛОЖИЛИ У ВІДНІ СПІЛЬНУ ЗАЯВУ

Відень, Австрія. — У зв'язку з Гельсінкською конференцією тут представники поневолених народів Центральної і Східньої Европи, які зібралися щоб слідкувати за нарадами і акціями поодиноких державних делеґацій, зложили їм спільну заяву.

У заяві вони сказали, що їхні народи терплять під гнетом тоталітарних режимів, які їм накинула совєтська імперія. У наслідок того ці народи терплять національні, релігійні, політичні та соціяльні переслідування і вони позбавлені тих елементарних прав, які ґарантує Гельсінкський кінцевий акт.

Тому представники цих народів уважають, що тільки спільною співпрацею поневолених націй та в добросусідській приязні ці народи зможуть осягнути здійснення ідеалів національної суверенности та демократичних форм життя.

Декларацію підписали: представники польських підпільних партій, зокрема „Неподлеґлосьць", представник Конференції Українських Політичних Партій і Організацій, представник литовців та світової Ради балтійців, представник чехів та один з авторів Хартії-77, Вонс, голова Світової ради грузинів, як також долучилися індивідуальними підписами Надія Світлична і Леонід Плющ.

М. Співак призначено на місце П. Юзика

Оттава. — Прем'єр Браєн Малруні в останньому часі призначив три жінки з консервативної партії на становище сенаторів, в тому одна з них прийшла на місце недавно померлого сенатора Павла Юзика.

Нею є Міра Співак, дружина колишнього консервативного провідника Манітоби, жида з походження, Сидні Співака. М. Співак була дуже активна в суспільному і політичному житті Манітоби, зокрема в консервативній партії, і свого часу була головою Виховної ради Вінніпеґу.

Не зважаючи на численні листи і інтервенції поодиноких українців, як також Централі КУК, щоб на становище сенатора опорожнене св. п. сен. Павлом Юзиком назначити одного із кандидатів українського роду, прем'єр В. Малруні вибрав М. Співак.

Католики обговорювали питання недуги АІДС

Ню Йорк. — Пасторальне служіння Католицької Церкви хворим на недугу АІДС було темою цілоденної студійної конференції в Катедральному коледжі в Даґластоні, Н. Й., влаштованої Бюром пасторальної опіки хворих Бруклинської дієцезії в середу, 19-го листопада ц.р.

Програма конференції включала: Молебень, вступне слово Єпископа Бруклину Франсіска Муґаверо, виклади д-ра Денниса Клéрі, дирректора відділу Інфекційних недуг Католицького медичного центру п. н. „АІДС - медичні аспекти, міти й факти" та д-ра Ричарда Д'Амато, директора мікробіології того центру.

Психологічні, соціяльні й пасторальні проблеми були проаналізовані о. Бернардом Гілі, директором Пасторальної опіки центру АІДС ресурсів в Мангеттені, Н.Й.

Слідував панель, в якому брали участь: хворий на АІДС, мама вмерлого сина на АІДС, приятелька родини вмерлого та о. Гю Клірі. Модреатором панелю був о. Стефан Феррарі, а сам панель викликав на присутніх потрясуюче враження. Конференцією провадив о. мон. Иосиф Д'олан, директор Бюра пасторальної опіки хворих Бруклинської дієцезії, інформуючи, що за даними комішенера здоров'я міста Ню Йорку, передбачують до 1991 року 40,000 захворінь на АІДС, з чого 30,000 помре. Кінцеве заключне слово „АІДС — відповідь Церкви" мав єпископ Джозеф Салліван, вікарій для Служби людині.

В тій корисній конференції взяли участь священики, сестри-монахині, монахи й миряни, виконуючі служіння пасторальної опіки хворих.

З рамени Апостоляту Опіки Хворих в Квінсі, Н. Й. Української Католицької Церкви в конференції брав участь Юрій Малаховський.

К. ЛІННАС ПРОГРАВ СПРАВУ У ВЕРХОВНОМУ СУДІ

Вашінгтон. — У понеділок, 1-го грудня ц.р., Верховний Суд ЗСА відкинув останню апеляцію Карла Лінnaса, американця естонського походження з Лонг Айленду в Ню Йорку і тепер йому грозить депортація до Совєтського Союзу, чи зглядно до окупованої комуно-московськими імперіялістами Естонії, де він був формально обвинувачений і заочно засуджений в 1962 році за співпрацю з гітлерівцями під час Другої світової війни і участь у винищуванні цивільного, зокрема жидівського населення.

Справа К. Ліннаса тягнеться в американських судах вже досить довго. Спершу ОСІ обвинуватило його, очевидно, на підставі совєтських пофальшованих документів, що їх тоннами доставляє КҐБ наівним „західнякам" для підірвання престижу антикомуністів і винищування ґенерації, яка пам'ятає дуже добре совєтські неперевершені злочини над окупованими народами, що він був командантом „табору смерти" в Естонії, де тисячі загинули мученичою смертю, і що він особисто брав участь у численних мордах цивільних в'язнів, що їх тясичами доставляло ґестапо до цього табору.

При трьох здержаних голосах, дев'ятьчленний Верховний Суд закінчив судову справу К. Ліннаса і тим самим припинив дальші апеляції, які тривали сім років. Ліннас прибув до цієї країни в 1951 році, а в 1960 році став американським громадянином. Судді Вілліям Бреннан, Гаррі А. Блекман і Сандра Дей О'Сoннор голосували за тим, щоб вислухати аргументації оборонців Ліннаса. Інші голосували проти. Ані одні, дні другі не пояснювали і не аргументувала свого становища.

У своїй апеляції в користь К. Ліннаса Ремзі Кларк, колишній генеральний прокуратор ЗСА від 1967 до 1969 року, згадав про співпрацю Уряду ЗСА із Совєтським Союзом, який користався його „доказовими" матеріялами. „Не можна навіть подумати, що на підставі цих так званих доказів можна депортувати людину на видиму смерть до СССР", — заявляв Р. Кларк.

Рішення Верховного Суду з ентузіязмом було прийняте багатьма жидівськими групами, що беззастережно підтримують ОСІ, не зважаючи на його доказану співпрацю із совєтськими органами безпеки КҐБ. Очевидно, в Адміністрації президента Роналда Реґена є деякі застереження щодо співпраці Департаменту справедливости і використовування совєтської підфальшованої документації. Покищо не відомо чи Адміністрація в цьому й інших випадках буде продовжувати практику депортації, тобто віддавання людей на смерть, бо інакшої практики не визнають тоталітарно-комуністичні режими в Східній Европі, як кажуть деякі коментатори.

Петрик Кортен, речник Департаменту справедливости відмовився від всяких коментарів в цій справі. У Бруклині відома Елізабет Голцман й репрезентанти жидівських організацій назвали рішення суду „історичним".

Нюарк відзначив Рік Воїна

Нюарк, Н.Дж. — Ідучи за закликом Секретаріяту СКВУ, який проголосив Рік Українського Вояка, заснувався тут, з ініціятиви Головної Управи Об'єднання бувших вояків українців в Америці (ОбВУА) Комітет співпраці комбатантських організацій, який влаштував святочний концерт у пошану українського воїна в неділю, 23-го листопада ц.р.

Багату програму концерту відкрив голова Головної Управи ОбВУА Осип Труш короткою промовою, в якій, на самому вступі, подякував Евстахієві Загачевському з Рочестеру, який власним коштом і трудом зладив 50 великих різнокольорових світлин-образів усіх медалів і відзнак, що їх мали всі формації українських збройних сил в новітньому часі. Вони прикрашували довгу стіну великої шкільної залі і, разом із побільшеними світлинами з архіву леґіону Українських Січових Стрільців, створювали гарну атмосферу для такої імпрези.

Головну промову виголосив ред. Іван Кедрин, який дав історично-політичний нарис українського новітнього визвольницького змагу, вказавши на нехіть до війська в українському суспільстві однаково в Галичині, як і на Наддніпріянщині перед вибухом Першої світової війни, і на нещастя, яким стало для України проголошування „невтральности" зукраїнізованими військовими частинами та сотнями тисяч окремих здорових мужчин. Назвав трагедії Крут, Базару, Чотирикутника смерти, водночас світлі моменти геройства і перемоги, як здобуття Києва і Перший Зимовий похід, та закінчив оптимістичним акордом про неминучість розвалу совєтської імперії і віру, що в новій історичній добі відродиться українська збройна сила і держава.

Концертову частину виповнили мішаний хор „Трембіта" під дериґентурою Рафаїла Венке, який у двох точках відспівав низку здебільша стрілецьких пісень. Фортепіяновий супровід спочивав у руках Марії Павловської. Дуже зручно злаждений монтаж пісні і слова, достосований до характеру імпрези, перевели Валя Калин і Іванна Кононів, переплітаючи пісні з деклямаціями при фортепіяновому супроводі проф. Бориса Базаля. Дотепний монолог виголосив Степан Магмет.

Закінчено концерт відігранням на фортепіяні американського гимну (Марія Павловська) та відспіванням хором „Трембіта" і всіма приявними гимну „Ще не вмерла". Приявних було коло 200 осіб, які нагороджували всіх виконавців щедрими оплесками.

І урядова профспілка в Польщі „критикує" уряд

Варшава, Польща. — У Варшаві відбувся в кінці минулого тижня перший з'їзд урядової профспілки, яка була створена Войцєхом Ярузельским на місце вільної робітничої профспілки „Солідарність", що її очолював Лєх Валенса. Як відомо, підпільна „Солідарність" далі існує і обмежено діє в рамках спроможности, тісно співпрацюючи з Римо-Католицької Церквою, яка від самого початку створення вільної профспілки підтримувала цей робітничий рух, який мав певні познаки добровільного об'єднання робітників не цілком залежних від заряджень і примх уряду та компартії.

Свого часу, інформують з Варшави західні кореспонденти, „Солідарність" нараховувала понад 10-мільйонів членів; теперішня урядова й інфільтрована комуністичною партією профспілка заледве нараховує сім мільйонів членів, але, згідно з оцінкою політичних й економічних спостерігачів і це число є дуже високе, якщо врахувати патріотизм поляків і спротив урядовим зарядженням, які йшли по лінії цілковитої ліквідації „Солідарности". Поінформовані особи кажуть, що компартія і уряд зробили все можливе, що було в їхній силі, щоб розбудувати контрольовану компартією профспілку, бо йшлося тут про престиж уряду. Тому членам основникам і „новобранцям" надавались всякі привілеї, включно до першенства в набутті кооперативних, знову ж таки контрольованих державою помешкань, оплачувані курортні поїздки, першенство в закупі товарів першої потреби, зокрема тих, які рідко появляються на полицях крамниць тощо.

З'їзд відбувся у Палаці науки і культури, люксусовім хмародері, який був збудований у повоєнних часах з допомогою Совєтського Союзу. Організатори запросили на з'їзд делеґатів із 53-ох країн світу в характері спостерігачів, включаючи тут лівих з Австрії, Західньої Німеччини, Португалії, Франції, Кипру, Швеції, Данії, Ісляндії і Греції. Західніх журналістів не допустили на залю нарад з'їзду.

Щоб робити враження незалежної профспілки, керівники дозволяли собі навіть на критику деяких потягнень уряду (мабуть за згодою компартії), не погоджувались з підвишкою цін на продукти першої потреби, зокрема харчі, але в заявах лідерів профспілки зовсім не згадувалось про можливість протесту, страйку, боротьби за права робітників, як це дієтся на Заході.

Голова профспілки і член Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії (ПОРП) Альфред Мєдовіч критикував уряд за невміння розв'язати економічні проблеми, а також нездібність розвинути будівельну ділянку, у висліді чого маса молодих робітників покидає промислові центри з браку помешкань. А. Мєдовіча, очевидно, переобрано знову на голову профспілки і він отримав 61 відсотків голосів делеґатів; його опонент Ян Маліновскі отримав 11 відсотків, а 30 відсотків делеґатів не брали участи в голосуванні. Усіх делеґатів на з'їзді було 1,450

Лідер забороненої профспілки „Солідарність", Л. Валенса заявив після з'їзду, що урядова профспілка є „довгою рукою компартії".

Р. РЕҐЕН ОБІЦЯЄ ПОВНУ ПІДТРИМКУ РОЗСЛІДУВАННЯ

Ф. КАРЛУЧЧІ НАЙМЕНОВАНИЙ ДОРАДНИКОМ В СПРАВАХ БЕЗПЕКИ

Вашінгтон. — У вівторок 2-го грудня, президент Роналд Реґен, втретє за останні дні, виступив на телевізії зі зверненням до американського народу. Як і в перших двох випадках, темою виступу Президента були події, зв'язані з секретною доставою американської зброї Іранові і грошей повстанцям в Нікараґуа.

Обіцяючи повне співробітництво з двома уже створеними слідчими комісіями — Конґресу і Департаменту справедливости, Президент повідомив про створення „незалежного слідчого органа", як це було під час розслідування Вотерґейтського скандалу. Він обіцяв повну підтримку також і цієї незалежної комісії.

В цьому ж виступі Р. Реґен оголосив, що його новим асистентом у справах крайової безпеки буде Френк Карлуччі.

Президент сказав, що до кримінальної відповідальности можуть бути притягнені всі, хто порушив існуючі закони в передачі грошей, одержаних за продаж Іранові зброї, антисандіністським партизанам в Нікараґуа.

„Він того часу, як стало відомо про нашу політику щодо Ірану, я робив усе, що міг, щоб про всі факти дізнався американський народ", — сказав Президент.

У вівторок рано, перед виступом на телевізії, Президент прийняв лідерів республіканців у Конґресі. Такої зустрічі вимагав Роберт Дол, лідер республіканців у Сенаті. Він вважає, що повинна бути проведена спеціяльна сесія Конґресу, присвячена всьому, що зв'язано з продажем зброї Іранові. Покищо невідомо, чи Президент погодиться на скликання сесії. Він вважає, що цілком вистачає проведення розслідування трьома комісіями — Конґресу, Департаменту справедливости і незалежної.

Секретар Департаменту справедливости Едвин Міз дав розпорядження, щоб всі три комісії могли діставати всі потрібні їм інформації від Пентагону, Сі-Ай-Ей, Державного департаменту і Білого Дому.

Виступаючи у вівторок на телевізії, сенатор-республіканець Ричард Луґар, який очолює Комісію закордонних зв'язків, порадив Президентові звільнити начальника канцелярії Білого Дому Доналда Ріґана і директора Сі-Ай-Ей Вілліяма Кейсі. Про те, що Д. Ріґана треба звільнити, говорила на пресовій конференції і сенатор-республіканець Ненсі Кассебавм. „Будучи начальником канцелярії, він повинен був знати про секретну аферу. Якщо не знав, значить, йому не довіряють у Білому Домі, і він не має там що робити".

186 учителів взяло участь у семінарі про Великий голод

Чикаґо. — Група із 186 учителів, в тому 154 не-українців, взяли участь у одноденному семінарі про штучний голод в Україні в 1932-33 роках. Семінар цей відбувся в суботу, 8-го листопада ц.р. в українській частині цього міста і участь в ньому враховувалася до кредитів Іллинойського північного університету, а організатором його був д-р Мирон Куропась. Цю програму підтримав УНСоюз.

Коли д-р М. Куропась відкриваючи сесію, запитав учасників хто з них ніколи не чув про Великий голод в Україні, майже половина присутніх підняли руки.

Викладає д-р Дж. Мейс. (фота: Маріянна Лісківська)

У висліді цілоденних доповідей та інформацій присутні вчителі у розмовах і у виповненому запитнику висловлювалися дуже корисно про це, що вислухали, зокрема про доповідь д-р Джеймса Мейса, але підкреслювали зі здивуванням що в американських університетах так мало навчають про голод в Україні.

В програмі брали участь як прелеґенти д-р Вілліям Фінч, асистент суперінтендента Департаменту програми навчання чикаґської Ради освіти, Еліс Джуріка, директор Бюра соціяльних студій, Дейвид Олівер, директор Бюра чужих мов, Джозеф Фраттаролі з Етнічної ради стейту і як представниця перешкодженого родинними справами підсекретаря Департаменту освіти Ґері Бавера, д-р Френмарі Кіл.

Д-р В. Фінч ствердив, що потреба такого семінара виказалася тому, що в шкільних підручниках є дуже мало інформацій про Україну та учні можуть дійти до висновку, що не існує такий нарід або, що його

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПІСЛЯ ВИЇЗДУ З БОЛІВІЇ американських військовиків, які на прохання болівійського уряду допомагали вишукувати продуцентів кокаїни в тій країні, контрабанда наркотиками знову почала зростати і на територію ЗСА й Канади вже попали великі кількості цього наркотику. Але не зважаючи на тимчасовий зріст вирощування і процесування кокаїни, офіційні особи, а особливо поліція, заявляють, що уряд більше як перед тим контролює, при допомозі вишколених агентів і комп'юторів, рухи „торгівців" наркотиками, а деякі з них вже попали до тюрми і очікують суду. Боротьба з контрабандою наркотиками в Болівії є дуже тяжкою тому, що населення в багатьох випадках сприяє вирощуванню кокраїни з цілком простої причини: це їхній єдиний прихід на вдержання родини.

В НЮ ДЕЛІ Й ІНШИХ МІСТАХ почались заворушення й демонстрації протесту з приводу чергової атаки сікхів на гіндусів. Як відомо, сікхи зупинили автобус, наказали усім гіндусам вийти на зовні і відкрили по них вогонь з автоматичної зброї. Загинуло 24 особи, а 18 були тяжко поранені. Прем'єр-міністер центрального уряду Раджів Ґанді назвав цей напад брутальнуим терроризмом і обіцяв покарати винних та внести у парляменті законопроєкт, на підставі якого кожний індієць буде гостро покараний за ношення нелеґальної зброї. Крім того Р. Ґанді побоюється заворушень на більшу скалю і відплатних акцій гіндупроти сікхів.

У ПОНЕДІЛОК, 1-ГО ГРУДНЯ ц.р. в Монтреалі, Канада розпочався суд над двома індійськими сікхами, які намагалися висадити в повітря пасажирський літак „Ейр Індія" в травні цього року. Літак мав летіти з Монтреалю до Ню Йорку і продовжувати лет до Ню Делі. Змову своєчасно відкрила канадська поліція і заарештувала 24-річного Сантоха Сайґа Келю і 41-річного сікха Кашміра Сайґа Діллона. Обидва народились в Індії і перед 10-ма роками прибули до Канади.

МАКС М. КАМПЕЛМАН, ГОЛОВА американської делеґації на переговорах в Женеві, повернувся тимчасово до Швайцарії, щоб там зустрінутись із совєтськими делеґатами і відбути з ними неформальну сесію у справі редукції стратегічних нуклеарних ракет середнього засягу і ракет середнього засягу та стратегічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена. Розмови між делеґаціями мають тривати три дні і вони вже не раз відбувалися між реґулярними сесіями. Чергова повна сесія розпічнеться в Женеві 15-го січня наступного року.

НОВИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ в уряді президента Коразон Акіно на Філіппінах Рафаєль Ілєто видав заклик до армії, особливо до головних командирів, дотримуватись договору про завішення зброї, яке має тривати покищо 60 днів, а вміжчасі будуть вестися переговори між представниками уряду і керівниками комуністичного підпілля. Ілєто заявив, що комуністичним партизанам треба дати нагоду спробувати полагодити конфлікт з урядом в мирний спосіб, бо інакше кожний леґальний уряд матиме викид совісті, що він не зробив належних заходів для полагодження цієї справи. Шеф штабу армії ген. Фідель В. Рамос, який весь час підтримував К. Акіно, заявив, що він персонально наглядатиме, щоб армія не порушила проголошеного завішення зброї, а про порушення цього договору комуністами буде звітувати до бюра президента.

В АМЕРИЦІ

ЖІНКА СЕРЖАНТА американської армії Джіліян Бойд, яка є родом з Англії, виграла на льотерії стейту Кольорадо 4.2 більйона долярів. Джіліян сказала, що вона має намір повернутися з мужем в Англію, де купить дім з червоної цеґли з чотирма спальнями.

СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ здоров'я попереджає, що число людей, що захворіють на АІДС може досягнути в 1990 році 100 мільйонів. Хоч не всі з цього числа будуть смертельно хворими, вони, проте, будуть небезпечними переносцями цієї жахливої хвороби. Д-р Гальфдан Малєр, данський директор Світової організації здоров'я, сказав, що треба рахуватися з тим, що АІДС стануть „кризою здоров'я для світового населення в загальному", тому він вважає, що треба 1.5 більйона долярів річно, починаючи з 1990-их років, для інтенсивно посиленої ґльобальної здоровельної програми. В минулих п'ятьох роках було приблизно 100,000 випадків АІДС по цілому світі, більшість з цих випадків припадає на Північну Америку, Африку і Західню Европу. В ЗСА понад 28,000 випадків АІДС були зарекордовані, що становить збільшення на понад 10,000 з січня цього року. Американська служба опіки здоров'я передбачає, що це число зросте до 270,000 в 1991 році і що в той час 170,000 жертв цієї хвороби помруть

ПЕРШІ ПІВТОРА МІЛЬЙОНА сторінок президентського архіву Ричарда Ніксона стали надбанням публіки. Однак ця подія не викликала наїзду репортерів, як це було, наприклад, у травні 1980 року, коли були розсекречені магнетофонні записи періоду Вотерґейтського скандалу. Лише 15 репортерів прийшли першого дня в крайовий архів в Александрії, Вірджінія, де зберігаються документи різного змісту — від розпоряджень президента, що стосуються сільського господарства, до його приказів про купівлю обладнання для Білого Дому. Тут же зберігаються листи, телеграми, записи телефонічних розмов. Кілька полиць займають скриньки з листами, що їх дістав Р. Ніксон в тяжкі для нього дні Вотерґейтського скандалу.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН схвалив пропозиції Конґресу про заходи в справах боротьби зі шпигунством. Нові заходи перераховані у 50-сторінковому секретному звідомленні, пересланому Палаті Репрезентантів і Сенатові. Вважають, що незабаром 4.2 мільйона американців, які мають доступ до секретних інформацій, чекає нова, позаплянова перевірка. Нові заходи віддіб'ються і на можливостях совєтських дипломатів купувати на відкритому ринку в З'єднаних Стейтах комп'ютори та іншу недозволену техніку. Більш суворі заходи щодо боротьби зі шпигунством будуть прийняті в зв'язку з тим, що за один лише минулий рік в З'єднаних Стейтах Америки було заарештовано 13 шпигунів, які працювали на користь Совєтського Союзу, Китаю і Ізраїля.

ЕКОНОМІЧНІ ДОРАДНИКИ губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо запропонували йому підвищити податок на бензину, а також проїзну плату через мости і тунелі, що пересікають Іст Рівер. Це повинно бути зроблено для того, щоб протягом трьох найближчих років проїзна плата в підземці, міських автобусах і приміських поїздах залишалася на нинішньому рівні. Транспортне управління Ню Йорку запропонувало недавно п'ятирічний плян поліпшення роботи сабвею. Здійснення цього пляну вимагає величезних коштів — 8.3 більйона долярів. Підвищення податку на бензину, плати за проїзд через мости і тунелі, що перетинають Іст Рівер, дасть змогу покрити частину видатків. Леґіслятура стейту Ню Йорк почне обговорювати запропонований губернаторові плян найближчими днями. Однак нема ніяких ґарантій, що плян буде схвалений. Стейтові законодавці напевне нагадають губернаторові, що під час недавньої передвиборчої кампанії він постійно повторював: „Я проти підвищення податку на бензину".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумнівний успіх Ґорбачова в Індії

Міхаїл Ґорбачов вернувся із своїх офіційних відвідин в Індії, нахваляючись своїм найбільшим успіхом, що, мовляв, його подорож до Індії стала доказом, що дві країни різної суспільно-політичної системи, різної традиції і структури, все ж можуть „співіснувати". Але за коментарями поважної міжнародної преси, зокрема американського „Крищен Саєнс Монітор", обопільні успіхи Совєтського Союзу і Індії у висліді відвідин Ґорбачова дуже малі й незначні. Названий престижевий часопис звертає увагу, що Ґорбачов полетів до Індії з цілим штабом найкращих спеціялістів-дорадників, між якими був і колишній совєтський амбасадор у Вашінґтоні Анатолій Добринін і фахівець у справах Афганістану Ніколай Шішкін, та якийсь новий спец Афганістану — Ґанковскій. Були з ним теж фахівці військових справ і тому можна було сподіватися, що чотириденні наради цієї совєтської делеґації з Ґорбачовим у проводі з індійськими ресортовими міністрами та прем'єром Раїфом Ґанді (це син колишнього прем'єра Індіри Ґанді, що згинула в атентаті 31-го жовтня 1984) дадуть якісь поважні висліди, з впливом на всю міжнародну ситуацію.

Чому так не сталося — ніяка сторона не виявляє, але можна здогадуватися, що найбільшою перешкодою до близької приязні є та сама причина, що і в американсько-совєтських відносинах: брак взаємного довір'я. Подорож Ґорбачова до Індії була логічна. Індія — найбільша територією і населенням країна на південь від комуністичного Китаю, пересвареного безнадійно з Совєтським Союзом не через різну інтерпретацію науки Маркса-Леніна, а через загарбані царським режимом колишні китайські території на Далекому Сході, яких Москва Китаєві не зверне, бо вона вірна принципові „що моє — то моє, а що твоє, про це можемо говорити". Крім Китаю, який небезпечний однаково для Індії, як Совєтського Союзу, на заході Індії лежить Пакістан, з яким Індія вже вела війну за Кашмір і завжди супроти Пакістану насторожена, а Пакістан став прибіжищем для кругло одного мільйона втікачів із окупованого совєтськими військами Афганістану. Немає сумніву, що в народах у столиці Індії Делі була мова про Афганістан, але в офіційних комунікатах про це ані слова. Зате совєтська преса використовує відвідини Ґорбачова в Індії для пропаґанди, що ось така велика невтральна країна, як Індія також вимагає нуклеарного роззброєння, в тому часі, коли Америка вже не тільки фактично, але й формально перекреслено останній договір про обмеження стратегічної зброї, так званий САЛТ II.

Причиною подорожі Ґорбачова до Індії були не тільки згадані геополітичні відносини, а й останнє погіршення американсько-совєтських відносин. Очевидно, совєтський пропаґандивний апарат, керуючись наказом від Політбюра з Ґорбачовим у проводі, всю вину приписує Рональдові Реґенові. Насправді причина нового прохолодження американсько-совєтських відносин криється у перемозі Демократичної партії в листопадових виборах, при чому Реґен втратив Сенат. Кремлівські володарі підбадьорені, що у президентських виборах в 1988 році може засісти в Білому Домі демократичний президент, з яким буде „легше" говорити й договоритися. Та й до того часу Ґорбачов рішив почекати, як складуться відносини між Реґеном і демократичним Конґресом, а несподівана афера засекречених зв'язків Америки з Іраном і достави йому зброї, що розголосила американська преса, жадібна сенсації, була водою на млин Кремля. Американські газети й члени пресових конференцій розпочали критикувати Реґена, штаб Білого Дому, Крайову Раду Безпеки, ба навіть державного секретаря Джорджа Шулца і віцепрезидента Буша — та несподівана політична „бомба" пішла теж дуже на руку Ґорбачову, який не квапиться до нової вершинної конференції з Реґеном.

Індія скористала з тих відвідин з Ґорбачовим, бо дістане від СССР нові достави зброї. Але однаково СССР, як Індія мають ту саму найбільшу турботу, в якій не всилі одні одним помогти, а це харчова криза. Перенаселення в Індії з її кругло 800 мільйонами населення, де понад 580 осіб живе на одній квадратовій милі, довело до законодавства, яке важко карає подружжя, що має більше, як двоє дітей. Індія не має харчів для тієї маси населення і в СССР був би голод, як би не щорічний імпорт мільйонів тонн зерна і муки з Австралії, Арґентини, Америки і Канади. Невесело в обох тих державах.

Михайло Кучер

„ІСТОРІЯ ДИВИТЬСЯ НА ҐОРБАЧОВА"

На Заході вже потрохи минає наївне захоплення „молодим" (57 років!) генеральним секретарем ЦК КПСС. Совєтський Союз за Ґорбачова опинився у дуже небезпечному становищі. Загрожена мілітарна сила червоної армії разом із становищем великодержави.

Подібна небезпека нависла над СССР тільки за першої фази Другої світової війни. Тоді ворогом був тільки Гітлер. Тепер, за Ґорбачова, ворогом число одним не є ЗСА, і зовсім „не братній" Китай із своїми реформами. А гнилий совєтський тоталітаризм не може і не хоче пристосуватись до вимог життя, яке, очевидно, не читало Маркса.

Уже рік „історія" дивиться на Ґорбачова і що ж вона побачила. Ґорбачов повиганяв із командних становищ спорохнявілі склеротичні фіґури, обвішані фунтами медалів. Замінив їх своїми молодшими людьми, покищо без медалів.

Захід ще буде мати клопіт з „молодим", „динамічним" Ґорбачовим. Щоправда, той „динамізм" поменшила чорнобильська трагедія, але Ґорбачов продовжує буквально бомбардувати Вашінґтон усе новими „про позиціями", які виглядають на ультиматуми — прийміть мої передумови зустрічі на вершинах інакше говорити не буду.

Розпука поганий дорадник. І в старій Росії покутувало наївне переконання, що цар „добрий". Погані біля „доброго" царя-батюшки тільки пани. Ґорбачов хотів та не вдалося також заграти ролю „доброго" царя, але пішов найлегшим шляхом — покарав кількох хапуг „соціялістичного" майна. Систему залишив неторкненою.

Реферат Ґорбачова на XXVII з'їзді КПСС властиво був довгим списком побожних бажань без реальної підстави. Ґорбачов обіцяв до 2000 року подвоєння народного приходу, у 2.5 раза побільшення продуктивности праці, величезний зріст технічного поступу. Інакше кажучи, Ґорбачов обіцяв народам СССР те, що давно має капіталістична економіка. Тільки одного не сказав Ґорбачов — як осягнути оту „загірну комуну" без реформ.

Ґорбачов дуже потребує зменшення видатків на оборону, хоч ніхто нападати на СССР не збирається. Стара зброя — десятки тисяч танків і ґармат уже не дає СССР безумовної переваги, тому й переляк перед „зоряною війною". Нова зброя вимагає від вояка не абиякого знання та інтеліґенції, чого досі не має пересічний совєтський вояк. В совєтській армії служить багато азійців, які ледве розуміють російську мову і ненавидять москалів.

Щоб якось залатати такі недоліки, Ґорбачов буквально атакує Вашінґтон новими пропозиціями обмеження атомового озброєння. Розрахунок Ґорбачова тут правильний. Він говорить фактично не до окремих політиків, а до західньої публічної опінії, яка має велику силу — враз з парляментом і може примусити відповідального політика зробити протилежне інтересам даної країни.

Хоч загально Захід політично еволюціонує вправо сателітні країни гинуть під совєтським пануванням. На правити дуже погане економічне становище можуть тільки реформи китайського зразка. Першою серед сателітних країн на діючі реформи відважилася маленька Мадярщина. Там розпарцельовано колгоспи і два роки пізніше Мадярщина стала в харчуванні самовистачальною. Одночасно дозволено сильний приватний економічний сектор. Це було можливе, бо люди ще пам'ятають нормальне досовєтське життя. Інакше в СССР, де напевно нема в живих людей, які пам'ятають НЕП Леніна.

З яким людським матеріялом Ґорбачова думає виконати чергове „історичне рішення" XXVII з'їзду партії. ЦК партія не хоче реформ і таких боїться. Ґорбачов хоче позитивних наслідків реформ без реформ. Нема сумніву, що Захід не дозволить СССР розвалитися, як не дозволив на своє горе в минулому. Історія повторюється, а політичного досвіду нема і не буде. Правляча кліка не тільки в СССР, а і в минулому в різних країнах була сліпа на вимоги життя. Людовик XVI і цар Микола II із постійністю маньяків відкидали всі проєкти реформ.

Західні журналісти просто взяли своєрідне „соціялістичне змагання" і наввипередки хвалять жінку Ґорбачова як „степове чудо", а в Ґорбачову хочуть бачити нового Петра І. На ролю Петра І ще треба почекати. Чорнобильська катастрофа зменшила захоплення Ґорбачовим на Заході.

Ярослав Падох

Незвичайна людина

(У перші роковини відходу Володимира Кубійовича)

До таємниць людської душі й інтелекту, пам'яті й критицизму належить вмілість оцінювати знайомих після їх смерти. З їх відходом, як за кивком магічної палички, з поля зору відходять несуттєві деталі й на перший плян виходять картини, які змальовують суть втраченої людини й величину втрати. Як же часто посмертна оцінка різниться від ранішої, досмертної, або її значно доповнює. Мабуть тому такі рідкісні біографії великих людей за їхнього життя; рідкісні й невдалі.

Покійний професор Володимир Кубійович без сумніву був незвичайною людиною. Рік після його відходу ми певні того, як за майже п'ятдесятилітнього з ним знайомства. Але все ж ще завчасно накреслити його повну й справжню сильветку. Та дещо можна й треба згадати, зокрема у перші роковини його смерти.

Зачнім від короткої біографії, яка сама по собі дуже незвичайна: Син мішаного подружжя — мама полька; народжений на українському прикордонні в Новому Санчі, де невеличка українська громада молилася по неділях у бічній каплиці польського костьола. Ніколи, за миру й війни не жив на українській землі й єдине, що формально документує його українство, це запис у метрикальній книзі лемківського села Матієвої. 18-літнім, прямо з польської гімназії, зголосився до Української Галицької Армії і свою участь у Чортківській офензиві закінчив стилево: тифом. Усі свої студії провів на чужій території й з трудом прийняли його до академічного дому, бо подав свою українську а не русинську, національність. На 28-му році життя став доцентом стародавнього Ягайлонського університету й свої виклади розпочав з антропогеографії України. Став опікуном Географічної секції Української студентської громади, проводив всі академічні вакації на студійних мандрівках зі своїми студентами по Ґорґанах й допоміг їм скласти науковий збірник українською мовою й видати його зі своєю провідною статтею; все це в атмосфері аґресивного польського (студентського й професорського) шовінізму. На 31-му році життя був іменований дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові й з того часу майже щороку репрезентував НТШ й українську науку на міжнародних географічних конґресах. В своїх двадцятих і початках тридцятих років написав й надрукував низку капітальних праць: „Атляс України й сумежних країв", „Географія українських і сумежних земель" й ряд інших — польською, німецькою, чеською й французькою мовами, на українські теми. Як відомий і визначний у світі вчений, був виключений зі складу професури на вимогу польського міністерства війни, яке в своєму офіційному органі закинуло йому майже державну зраду й публічно заявило, що Кубійович не може бути польським доцентом. Був це єдиний випадок не лише в Польщі, але й в цілому академічному світі. Це, — за словами самого Кубійовича, — поховало можливість нормальної наукової карієри" й то в тридцятих роках його життя. До того польський уряд усунув його з посади в державній гімназії, яка була джерелом його прожитку; бо доцентура була безплатною. Щоб оминути світовий скандал — власті університету пропонували покійному зголосити резиґнацію з доцентури, від чого він відмовився.

У своїй книжці „Мені 85" згадує професор про наше знайомство з львівських, довоєнних часів, що й пригадало мені його доповідь, виголошену у Львові при кінці 1938 року чи з початком 1939 року. Обговоривши тодішній стан й потреби української науки, яка була тісно пов'язана зі загальним політичним положенням України, він ствердив, що польський шовінізм у відношенні до українців докотився до того, що немає можливости нормальної наукової діяльности й перед ними залишилася тільки дилема: стати членами ОУН й піти в підпілля, або стати хрунями. Найближчі місяці й роки потвердили його діягнозу.

І друга доба цієї незвичайної людини, яка розпочалася з Другою світовою війною, була не менш незвичайною. Професор очолив Український Центральний Комітет у Кракові, що в жорстокому трикутнику німецько-польсько-українських відносин, щодня і щоночі загрожувало катастрофою. У своїй згаданій раніше біографічній книжці професор згадує свої відвідини в одного з тодішніх можновладців, який був противником режиму. На прощання він зі сарказмом побажав професорові Кубійовичеві йому щастя, бо сказав він, „є небезпека, що хтось вас повісить: поляки, большевики а може й німці". Коли це не сталося й то в тому самому Кракові, з якого декілька років раніше прогнали Кубійовича, як ворога держави, то це можна вважати майже чудом. Адже в актах Нюрнберзького процесу згадується його ім'я між жертвами війни. Воістину під щасливими зорями народився Володимир Кубійович, а його незвичайне щастя — це ще одна ознака його незвичайности.

А коли після війни й дальшої еміґрації до Західньої Европи, а далі за море, ввійшов покійний професор у третю добу свого життя, він

(Закінчення на стор. 4)

М. Платковський

РІЧНИЦЯ І-ГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Перший Зимовий Похід армії УНРеспубліки розпочався 6-го грудня 1919 року і тривав рівно п'ять місяців до 6-го травня 1920 року. Цей похід отримав назву „першого", бо був ще Другий Зимовий Похід, або Рейд, майже рік пізніше, в листопаді 1921 року, що тривав лише кілька тижнів і закінчився трагічно: під містечком Базаром були розстріляні 359 учасників цього походу, взяті у полон большевицьким військом.

Перший Зимовий Похід розпочався в часі, коли один етап нашої визвольної війни закінчився поразкою. Наша армія, наслідком різних нещасливих обставин, була розбита наступаючими відділами ген. Денікіна. Галичина, кілька повітів Волині і Поділля були окуповані польською армією. Не було ніякої можливости продовжувати боротьбу регулярним фронтом. Треба було або рішитися на похід у запілля ворога і продовжувати боротьбу повстанськими методами, або перейти на зайняту поляками територію і бути інтернованими поляками.

Після кількаденних нарад уряду і командирів окремих військових частин з участю Головного Отамана С. Петлюри, було вирішено, що армія має іти в запілля ворога. Йти у Зимовий Похід мали лише ті, хто зголосився до цього добровільно. Майже всі військові частини пішли в похід, деякі частини, проте, здемобілізувалися, бо їх командири не вважали за доцільне продовжувати боротьбу повстанськими методами. Один з учасників походу, тодішній полковник Петро Дяченко, писав у своїх спогадах, що він вистроїв свій полк Чорних Запорожців і повідомив, що полк має вирушити у запілля ворога, але хто хоче, той може в похід не йти. На ці його слова залягла хвилева тиша, а потім вибухло спонтанне „слава"; ні один вояк не покинув полку, всі пішли в похід.

Командиром армії у Зимовому Поході був генерал Михайло Омелянович-Павленко, а взяли в ньому участь генерали Юрко Тютюнник, Загродський і багато старшин вищих рангів. Значення цього походу було дуже важливим для української визвольної боротьби. Цей похід був доказом того, що провід Української Народної Республіки не припинив боротьби з ворогами. Це давало можливість ще на довгий протяг часу провадити війну проти наших ворогів.

Пішовши у похід, Армія УНРеспубліки прорвала фронт денікінців і вела боротьбу з денікінськими військовими частинами. Коли ж дуже швидко потому Денікін зазнав поразки від большевиків і в Україну знову вдерлися большевицькі війська, то прийшлося боротися проти большевиків. Армія не мала зброї, яку здобувала у ворога. Часом, здобувши якесь місто, можна було заосмотритися у досить великі континґенти зброї й амуниції, що їх залишав там розбитий ворог. Армія перебувала у майже безперестанних боях, будучи оточена з усіх сторін ворожими відділами. Пройшовши Волинь, Київщину і частину Поділля, армія одного часу перейшла Дніпро і здобула кілька міст на Полтавщині, наприклад місто Золотоношу. Такий стан тривав рівно п'ять місяців.

Зимовий Похід давав можливість дипломатичним місіям УНР за кордоном провадити свою працю і робити старання, щоб держави Західньої Европи прийшли з допомогою справі, яку репрезентувала Українська Народна Республіка. Бо хоч ми і не мали тоді регулярного фронту боротьби, то проте все таки наша армія далі провадила боротьбу.

Зимовий Похід тривав рівно п'ять місяців, бо 6-го травня 1920 року, пробиваючись на захід, армія Зимового Походу зустрілася з частинами 3-ої Залізної Дивізії під командуванням генерала Олександра Удовиченка, що наступала в напрямку Одеси проти большевицьких військ, як одна з українських частин, що брали участь у польсько-українському наступі проти окупаційних большевицьких військ.

Очевидці (яких тепер уже майже немає на світі) оповідали, що зустріч армії Зимового Походу з дивізією ген. Удовиченка була дуже зворушливою. Старшини і козаки, що знали себе з попереднього часу, падали собі в обійми і плакали з радости.

Швидко після цього армія УНР була переорганізована. Командуючим армією, що вже вела боротьбу регулярним фронтом, став ген. М. Омелянович-Павленко. До складу армії входило сім дивізій і кілька окремих частин. Армія, під зверхнім проводом Головного Отамана С. Петлюри, провадила боротьбу до листопада 1920 року, а тоді під натиском вдесятеро переважаючих ворожих сил мусіла перейти до Галичини, що була окупована поляками. Останній епізод боротьби армії УНРеспубліки був Другий Зимовий Похід, про який ми згадували на початку цієї статті.

ІНДІЙСЬКІ ЕКСТРЕМІСТИ сікхи захопили в Пунджабі автобус з пасажирами, наказали індійцям з племени гінду вийти з автобуса і відкрили по них вогонь з автоматичних крісів. Принаймні 24 індійці загинули в цій масакрі, а багато були поранені. Індійське пресове аґентство, повідомляючи про цей кривавий випадок, заявляє, що напад був, правдоподібно, заздалегідь зорганізований і був одним з найбільш брутальних. Терористи розстріляли на очах людей 24 особи і втекли. Поліція розпочала негайно погоню за сікхами-терористами, але покищо успіху не мала. Державний прокуратор наказав проголосити винятковий стан в Ню Делі, провінції Пунджаб, і частині провінції Гаріяна.

МИСТЕЦТВО Й ЛЮДИНА

(З приводу виставки картин Любослава Гуцалюка у Філядельфії в УОК Центрі)

.....у творах мистецтва — наша найвища гідність"

Ф. Ніцше

1.

Мистецтво як і поодинокий твір людини не існує у відокремленні. Основними чинниками цієї ситуації є мистець, твір мистецтва й естетична вартість. Коли говориться про мистця, частіше береться до уваги не людину, але її твір, бож саме твір є виміром, піддається аналізі, роздумам. Нас оточують так би мовити, три дійсності: одна — це природа, друга — це витвори людини, третя — це люди.

У соціологічному розумінні мистецтво твориться на потребу людини, у психологічному розумінні мистецтво висловлює відчуття мистця.

Часто зустрічаємося з таким висловом як „мистецька правда", чи „правда в мистецтві, красі". На цю тему написано чимало, наприклад, М. Гайдеґґер у своїх міркуванях каже: „....немає краси поза правдою, бо найвищим покладником краси є відслонення правди буття".

У картині чи то абстрактній чи реалістичній маємо до діла з певним ансамблем форм і барв, взаємне пов'язання яких діє в окреслений спосіб на окресленого сприймача. Відносно ж сприймання картин, інші критерії примінює образотворчий критик чи знавець образотворчого мистецтва, інші — пересічна людина, що лише любить мистецтво, а інші — той, що немає ніякого відношення до мистецтва. Інша справа, що мистецтво під сучасну пору підлягає таким перемінам, що всякі дефініції твору мистецтва, а впарі з цим дефініції естетичних оцінок тратять своє примінення. Іншими словами мистецтво втратило свою універсальність, зискало натомість, — каже Дж. Раскін, — новість й оригінальність. Іншою річчю є також те, що багато так званих „мистців" захищаються новістю й оригінальністю.

За Г. Рідом в образотворчому мистецтві існують такі вимоги: ритм лінії, розташування форм, простір, світло, тінь і колір.

Теорія Жільсона пропонує три пункти існування твору мистецтва: фізичний (мається на увазі матеріял, що його вжито для здійснення мистецького твору), мистецький (творчий акт мистця), естетичний (аспект психічних переживань).

Твір мистецтва не є тільки прикрасою, але поза всім іншим, є виявом глибокого інстинкту людини, що його спрямовує в напрямі поширення обширу свого спостереження.

Мистецька картина спонукає до пережиття, дає змогу відчути красу та побуджує до рефлексій. На кожний спосіб у творі мистецтва стикаємося головним чином з тим, що нас зворушує, збуджує цікавість . Саме тут ми наблизилися до малярства Любослава Гуцалюка.

*
* *

Заки передамо наші враження з виставки, представимо маляра. Звичайно так буває, що при такій нагоді без компліментів не обходиться. Запевняю — цього тут не буде; з простої причини, тому, що Любослав Гуцалюк, як з природи скромна людина цього не любить (не згадуючи того, що автор відгуку попав би в конфлікт із малярем), а крім цього його візитна картка така, що йому цього не треба. Ось його візитна картка.

Понад 2,000 картин, багато акварель, та рисунків з них це портрети ескізи, але більшість міські пейзажі. Оформив багато збірок поезій, зокрема поетів Нюйоркської Групи як теж книжок „Прологу" та інших видавництв.

Головні самостійні виставки відбулися у Galerie Volmar Париж, 1956, Boissevain Gallery, Ню Йорк, 1957, Galerie Novval, Париж,1959, Gallerila Lorenzelli, Міляно 1959, Tuster Gallery — Ню Йорк 1960, Tuster Gallery — Ню Йорк 1962 W and W Gallery — Торонто 1962, Galerie Ange du Faubourg — Париж, 1963 Hilde Gerst Gallery — Ню Йорк1964, Hilde Gerst Gallery — Ню Йорк 1966, Vermont Art Center — Манчестер Вермонт 1971, Galerie Rolly Michaux — Бостон, 1973, Galerie Royale — Париж, 1976.

Крім цього влаштовано різні самостійні виставки в українських центрах Дітройту, Чикаго, Вашінґтону, Філядельфії, Ню Йорку, Торонто.

Важливіші збірні виставки це в „Salon des Independent" Париж, „Salon d'Automne", Audubon Artists Annuals, Ню Йорк;

Картини, що знаходяться у музеях і публічних збірках: „Palm Springs Dessert Museum", Каліфорнія, „Vermont Art Center", Манчестер, Вермонт, „Bibliotheque Nationale", Париж, „Канадсько-Українська Фундація", Торонто, „Український Музей", Рим.

А. Критичні обширні статті-розвідки в чужомовних журналах — це: „Amateur d'Art" від 25 грудня 1962: „Hutsaliuk construit un univers a l'abti du tourment", Андре Вебер. Цей сам журнал від 25 жовтня 1966 „Hutsaliuk, ou le reve cheville a la realite" Пєр Ембур, „American Artist", серпень 1969, „The vibrant paintings of Hutsaliuk", Джон Гесс Майкл.

Б. Біографічні довідки — це: „Annuaire national des Beaux Arts" Париж, 1963, 1967-68, „Repertorim Artis" Монте Карльо, 1966-67, „International Directory of Arts" — Qeplih 1965-66, „Dictionary of Modern Biography", Оксфорд 1968, 72, 76 „Who Who in the East", 1975-6, 78-80, „Men of Achievement", Кембрідж 1979, „Marquis Who's Who in the East" 1975-6.

Багато статтей в українських публікаціях і пресі та періодиках авторів: Ю. Соловія, М. Калитовської, М. Кузьмовича, І. Заяця, С. Гординського, О. Слупчинського, Б. Стебельського та інших.

Любослав Гуцалюк народився 2-го квітня 1923 року у Львові, живе постійно в Ню Йорку, майже кожного року виїжджає до Франції (у Парижі має своє власне ательє). Творить уже — слава Богу! — одну третину нашого бурхливого сторіччя.

(Продовження буде)

ЗАКЛИК

Оцим подаємо до відомо, що дня 10-го листопада 1986 року під патронатом проводів Української Католицької і Української Православної Церков Канади і під патронатом Комітету Українців Канади зорганізувався і почав свою працю Канадський Харитативний Комітет для Допомоги Родині Івана Дем'янюка в співпраці з Суспільною Службою Українців Канади.

Існують незаперечні докази фахових знавців, що документ з табору Травнікі, на підставі якого оскаржують І. Дем'янюка в злочинах, був підроблений.

Через довгі судові процеси родина Дем'янюка опинилася у великій потребі фінансової допомоги.

Звертаємося до всіх українців у Канаді своїми щедрими датками допомогти родині Дем'янюка, а тим самим і допомогти у боротьбі за справедливість.

Усі датки просимо складати через місцеві відділи Суспільної Служби, відділи Комітету Українців Канади, як також через українські місцеві парафії, або прямо до: Canadian Charitable Committee in Aid of John Demjanjuk's Family, 620 Spadina Avenue, Toronto, Ontario, M5S 2H4.

Екзекутива Комітету

ЗВЕРНЕННЯ

ДИРЕКЦІЇ КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ФУНДАЦІЇ В ТОРОНТО ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Дирекція Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто звертається до всіх українців у діяспорі зі закликом присилати їй архівні матеріяли, які торкаються відомих українських образотворчих мистців. Йдеться про такі матеріяли, як листування, особисті пам'ятки, автографи, загально недоступні статті, інші писані матеріяли тощо. Все це ми збережемо для майбутніх поколінь, а також для сучасних дослідників. Кожний, хто пришле такий матеріял, одержить листа-посвідку з подякою, що становитиме доказ архівізації. Ми переконані, що такі матеріяли є в українців, і вважаємо, що вони повинні бути загальнодоступними. Колись за ці матеріяли подякують нам історики українського образотворчого мистецтва.

Матеріяли просимо присилати на адресу: Ukrainian Canadian Art Foundation 2118-A Bloor St., W. Toronto, Ont., M6S 1M8.

Дирекція Канадсько-Української Мистецької Фундації

В УОКЦентрі відбудеться бенкет-бенефіс

Філядельфія. — Український Освітньо-Культурний Центр влаштовує бенкет-бенефіс з програмою та коктейлем, який відбудеться в суботу, 6-го грудня ц.р., тут в приміщеннях УОКЦентру, при 700 Сідар ровд. Коктейл буде о год. 6-ій вечора, а бенкет о год. 7-ій. Вступ — 100 дол. від особи. Ввесь дохід призначений на дальшу розбудову центру.

За дальшими інформаціями слід звертатись на ч. (215) 663-1166 від год. 9-5 або на число (215) 277-0492 від год. 5-10.

НА МІЖНАРОДНОМУ ЛЕТОВИЩІ Лос Анджелесу спеціяльна протитерористична група, яка прибула на виклик, шукала бомбу, а знайшла підозрілу валізку, в якій було 2 мільйони долярів. Почалося з того, що мужчина з турецьким акцентом попросив обміняти квиток в Туреччину на квиток у Швайцарію. Мужчина викликав підозріння і відчув це. Не дочекавшись, поки йому обміняють квиток, він зник з летовища, але залишив у почекальні три невеликі валізки, в яких виявилися гроші.

ГОЛОВНИЙ ОПОНЕНТ до політики теперішнього уряду в Південній Кореї Кім Даі Юнг заявив кореспондентам, що не зважаючи на брутальність поліції під час останньої великої антиурядової демонстрації і поранення багатьох демонстрантів, опозиція не буде в майбутньому вживати силу для зміни політичної системи і привернення демократії в Кореї. „Ми будемо змагатися доступними нам засобами, а якщо буде таке бажання уряду, то також безпосередніми переговорами", — заявив Юнг групі кореспондентів, які відвідали його в помешканні, що його день і ніч стереже поліція.

Відзначення ювілеїв Сестер Василіянок

У зв'язку з підготовчими святкуваннями 75-річчя першої Василіянської обителі на американському терені в Філядельфії, цьогорічний празник св. Макрини, співосновниці з своїм братом св. Василієм Великим, Чину Сестер Василіянок, день 19-го липня ц. р. залишиться пам'ятним для десятьох Сестер Василіянок, які відзначили ювілеї вступлення до Чину Василіянок.

Торжественну Божественну Літургію відслужив Владика І. Лотоцький, ЧСВВ, Чиказький Єпископ, у сослуженні з Владикою Ефремом Кривим, ЧСВВ, з Бразилії, Владикою Томом Велшом, з Аллентавну, о. монсеньйором Федоровичем, Генеральним Вікарієм і ректором Катедри Непорочного Зачаття, монсеньйором М. Канаваном, Канцлером Архидієцезії, о. П. Пащаком ректором св. Юра в Ню Йорку, о. В. Климчуком, Генеральним Вікарієм і ректором катедри Чиказької, і о. И. Шарієм, парафія св. Івана в Дітройті. Владика І. Лотоцький промовляв українською мовою, а Владика Велш англійською мовою.

Десять ювіляток ввели в процесії до авдиторії академії св. Василія Великого, Сестра М. Кляра, провінційна ігуменя і дорадниці с. Доротея Анна, с. Павля, с. Марія Надія, с. Германа. Хор Сестер, під проводом с. Германи співав в часі Літургії. Слідував спільний обід в гарно-прибраній авдиторії Менор Джуніор коледжу. Присутніми на обіді були ієрархи, духовенство, монаша спільнота, ювілятки, батьки, рідня, приятелі і гості.

Сім ювіляток відзначили 50-річчя:

Сестра Емелія Прокопик, народжена в Ню Кенсінгтоні; поточно — генеральна дорадниця в Римі; колишня Архимандриня (12 років); колишня директорка й вчителька в академії св. Василія, також св. Юра, НюЙорк, і Непорочного Зачаття у Гемтремку, МІ.

Сестра Ореста Дубляниця народжена в Ню Кенсінґтоні; тепер бібліотекарка в Понтифікальному Орієнтальному Інституті в Римі і секретарка в канцелярії Блаженнішого Патріярха і Кардинала Любачівського; колишня бібліотекарка в Вищій школі Непорочного Зачаття в Гемтремку, і вчителька в парафіяльних школах провінції.

Сестра Хризанта Бурій, народжена в Філядельфії, Па.; тепер — Ігуменя і директорка монастиря і школи в св. Миколая, Чикаґо; колишня генеральна дорадниця, директорка й вчителька в парафіяльних школах провінції.

Сестра Анна Ґорніовська народжена у Філядельфії тепер — головна бібліотекарка і організатор архіву в Менор Джуніор коледжі; колишня вчителька в парафіяльних школах провінції.

Сестра Бенігна Вовчак, народжена у Філядельфії, тепер директорка школи св. Василія на Линдлі авеню, колишня директорка й вчителька в парафіяльних школах провінції, префекта студенток в академії св. Василія, член Групи Оновлення, Пров. дорадниця, і член Правління Менор Дж. Коледжу.

Сестра Даніла Кенджера, народжена в Галичині, тепер — керівниця господарки в Чесапік Ситі; колишня префекта дошкільників і опікунка сиріт в часі літніх вакацій в Чесапік Ситі, Мд.

Мати Тереса Бохневич, народжена в Йонкерсі, Н. Й., переміщена до клявзурового дому в Асторії в 1958 році; була першою Ігуменею нового монастиря, тепер виконує адміністративні уряди і праці при монастирі.

Три ювілятки відзначили 25-річчя:

Сестра Сузанна Матвіїв, народжена у Галивині, кол. парафіянка св. Миколая в Чикаґо; поточно — директорка Відділу Мистецтва і вчителька мистецтва та укр. мови, при Академії св. Василія; член Комісії Комунікацій і Комітету 75-річчя.

Сестра Селіна Шкодин, народжена в Галичині; колишня парафіянка св. Миколая в Чикаґо; тепер — екзекутивний віцепрезидент для академічних справ при Менор Джуніор; колишня директорка й вчителька в парафіяльних школах провінції; колишній член Групи оновлення, і ігуменя в матірнім домі у Факс Чейсі.

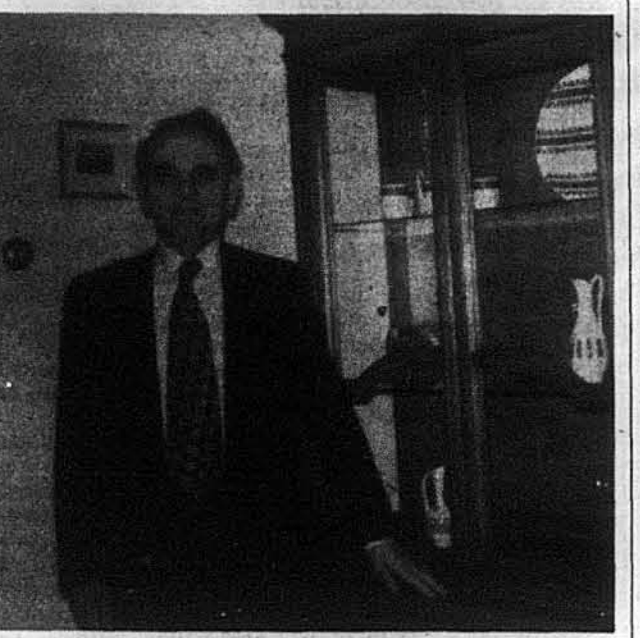
Сестра Йонатана Вачко, народжена у Канаді; тепер — інструктор відділу природних наук і математики при Менор Джуніор коледжі; колишня вчителька природних наук в Академії св. Василія; член Ради Сестер; колишня вчителька в парафіяльних школах провінції.

В часі обіду уділено ювіляткам признання за їх довголітню працю і відданість молоді та навчанню в українських парафіяльних школах в ЗСА.

Василіянська спільнота лучиться з Провінційною ігуменею і її Радою у висловленні щиросердичних побажань Божого благословлення і многих радісних літ ювіляткам в їхній майбутній праці для Господа й Божого люду. Многих й благих літ!

С. Єроніма Роман, ЧСВВ

В першу річницю смерти сл. п. Ю. Баранюка

Св. п. Ю. Баранюк

У понеділок, 24-го листопада 1985 року, спочив в Бозі на 86 році трудимого життя Юліян Баранюк, колишній учасник Української Галицької Армії, суспільно-громадський діяч, довголітній секретар 371-го Відділу УНСоюзу Товариства „Запорозька Січ" в Нюарку і довголітній голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Нюаркської Округи.

Покійний Ю. Баранюк народився 1899 року в Глинянах, повіт Перемишляни, в Західній Україні. На початку Першої світової війни молодим юнаком був мобілізований до армії, а по розвалі Австрійської імперії негайно зголосився добровільно до Української Галицької Армії, з якою перебув всі етапи боротьби.

Повернувшись до родинної місцевости зі славного зимового походу, відразу попав в неласку польської окупаційної влади, яка жорстоко переслідувала колишніх українських військовиків. Щоб уникнути цього сталого переслідування, Ю. Баранюк при допомозі приятелів 1924 року виїхав до Канади і замешкав в Вінніпеґу. Там покійний запізнався з пастором-місіонером Української Пресвітеріянської Церкви Павлом Кратом, який порадив йому поїхати до Америки на теологічні студії до семінарії в Блюмфілді, Н. Дж. Не дивлячись на те, що покійний належав до Греко-Католицької Церкви, він погодився на ту пропозицію і в 1926 року переїхав до Америки і поступив на чотирирічні студії, щоб стати пастором Української Пресвітеріянської Церкви. В семінарії Юліян Баранюк перебував до 1930 року і при тому належав до Першої Української Пресвітеріянської Церкви в Нюарку, де також належав до церковного хору. Він виконував один рік місійну працю на території Нової Англії.

Як вже було сказано, Ю. Баранюк зі зброєю в руках воював за соборність української держави і тому душевний поклик переконав його, що повинен посвятитись праці на громадській ниві. Він покинув науку в семінарії, перейшов на працю до автомобілевої фірми Форд і включився у діячі вже українські установи. У той час з ініціятиви полковника Євгена Коновальця почались творити відділи ОДВУ і з ініціятиви покійного створився 70-ий відділ ОДВУ в Нюарку. У відділі він займав всі пости члена Управи аж до часу, коли під час Другої світової війни Федеральне Бюро Інвестиґацій (ФБІ) почало переслідувати членів цієї націоналістичної організації.

Після закінчення війни Юліян Баранюк в 1946 році став одним із основоположників Відділу ООЧСУ в Нюарку, в якому на протязі довгих років займав різні пости в Управі. Слід згадати, що він весь час належав до нюаркського Відділу ОбВУА, в якому також займав різні пости в Управі.

Ми вже згадали, що Покійний був довголітнім секретарем 371-го Відділу УНСоюзу в Нюарку. Автор цієї статті, промовляючи над домовиною Покійного, сказав: „Господь поблагословив його одною дитиною—донею, а другою дитиною був для нього УНСоюз. Аналізуючи працю покійного для Союзу, без похвал треба сказати, поза всякими суспільно-громадськими й комбатантськими обов'язками він віддав для розбудови Союзу майже півстоліття. 49 років він із посвятою чесно виконував обов'язки секретаря Відділу і на тому пості збагатив Союз сотнями нових членів. Лише в одному 1968 році він приєднав 70 нових членів. Також слід згадати і те, що покійний був промотором створення Нюаркської Союзової Округи, яку очолював понад 35 років, до останньої хвилини свого життя.

Юліян Баранюк був відомий серед союзівців Америки й Канади, головним чином як член різних конвенційних комітетів. До речі, він був десять разів делегатом Союзових Конвенцій. Слід згадати і те, що як секретар Відділу, він організував щокілька років товариські зустрічі для членів, а як голова Нюаркської Округи був промотором союзових фестивалів-пікніків, прогульок на Союзівку тощо. Він був ініціятором секретарських курсів в Окрузі й інших зустрічей з членами відділових управ. Тих кілька важливіших даних говорять нам про те, що УНСоюз був для заслуженого та відданого союзовця Покійного Ю. Баранюка—другою дитиною.

Покійний залишив в смутку доню, зятя і двох внуків. Також залишив в смутку велику союзову родину не лише Нюаркської Округи, але також дооколичних місцевостей. Тлінні останки заслуженого союзового діяча спочивають на цвинтарі Галливуд в Юніоні Н. Дж.

Своєю відданою й жертвенною працею покійний Юліян Баранюк заслужив на найкращу згадку і наслідування, як ентузіяст союзової праці.

Степан Гавриш

Успіх молодої української вченої

Д-р А. Ленцик-Павлічко

Ню Йорк, (Н. Й.). — Д-р Анна Ленцик-Павлічко, яка здобула маґістерку і докторат в соціології у Фордгемському університеті у Ню Йорку, де працювала як викладач соціології, як дослідник населення різних країн, також при Фордгемському університеті — Лінколн Центер і останньо як демографічний консультант.

Д-р А. Ленцик була запрошена виголосити доповідь на річному з'їзді американських соціологів — демографів, південної групи, який відбувся в Балтиморі 15-17 жовтня ц.р. в готелі Голидей Інн. У цій конференції взяли участь професори і соціологи з цілої Америки, включно з працівниками американського бюра статистики (цензус).

Ціллю конференції було прослухати наукові доповіді про різні аспекти американського населення, як наприклад, „Іміграція і розміщення населення", „Демографія расових і етнічних груп", „Демографія старших віком; смертність: досліди і методи, людська екологія", „Метрополітальний людський рух".

Доповідь д-р Анни Ленцик-Павлічко була на тему „Неметрополітальний рух населення в половині 1970 років" На основі компютерських статистичних даних з Державного Бюра статистики за від березня 1975 до 1977 року прелегентка на основі 57,283 примірів доказала, що коли в Америці в 1975-1977 роках рух населення йшов в напрямі позаметрополітальні округи, то одна частина в т. зв. „санбелт" околиці поселювалась в метрополітальних округах. Доповідь викликала жваву дискусію на тему руху населення, і вона буде надрукована у звітах того з'їзду.

Наша молода дослідниця є членом Американського Соціологічного Товариства та членом НТШ. Вона є дочкою відомого вченого, історика проф. Василя Ленцика.

Н. Н.

186 учителів...

(Закінчення зі стор. 1)

Група учасників під час перерви.

Ф. Кіл (справа) з д-ром М. Куропасем.

історія менше важна, як інших етнічних груп. На доказ того він перевів порівняння поміж періодом невільництва в історії Америки і українцями поневоленими російським імперіялізмом.

Е. Джуріка, яка багато причинилися до того, щоб програма про Великий голод знайшла у школах відгук, підкреслила, що сьогодні наука про історії інших народів це не люксус, а конечність.

Дж. Фраттаролі бюро якого було співорганізатором семінара, ствердив, що після успіху цього семінара бюро є готове співорганізувати подібну імпрезу в черговому році.

Д-р Ф. Кіл говорила про потребу інформації про Великий голод у шкільних підручниках. Вона заявила, що її бюро допоможе у поширенні таких матеріялів.

Усі учасники семінара отримали ряд матеріялів для себе і список матеріялів з поясненням, як їх можна вживати для учнів. Матеріяли зладжено фондами УНС.

Найбільше зацікавлення серед слухачів викликала доповідь д-ра Дж. Мейса, який дав точні пояснення до ґенези і перебігу Великого голоду в Україні п. н. „Український штучно викликаний голод: як це сталося і чому". Присутні мали також нагоду побачити документальний фільм „Жнива розпачу"

Семінар був спонзорований Етнічною радою Іллиной, іллинойською і чиказькою Радою освіти, чикаґівськими католицькими школами, Бюром соціяльних студій і чужих мов публічних шкіл в Чикаґо, Українським Народним Союзом, Українсько-Американським Комітетом Справедливости і організацією Американці в Обороні Людських Прав в Україні.

Приміщення на семінар дали парафія св. Володимира і Ольги та катедра св. Миколая. Полуденок уфундував УНСоюз.

Більшість із присутніх 186 учителів були з північної частини стейту Іллиной, але учителі українського походження приїхали з різних далеко віддалених місцевостей, як Лос Анджелес, Маямі, і Торонто. Вони заявили, що будуть пробувати подібні семінари влаштовувати у своїх округах саме з поміччю Українського Народного Союзу.

Після успіху цього семінара д-р М. Куропась заявив, що він вже працює над черговим п. н. „Народи в СССР", який буде також акредитований університетом північного Іллиной.

Незвичайна...

Закінчення зі стор. 2.

залишився собою. Зразу став до праці/разом для української науки. В балянсі його досягнень у цій добі це: Віднова Українського Вільного Університету; віднова Наукового Товариства ім. Шевченка; заснування Інституту Заочного Навчання; заснування Інституту Національних Дослідів; заснування Інституту Енциклопедії Українознавства; придбання оселі в Сарселі з двома будинками; побудова українознавчої бібліотеки в Сарселі й чимало інших акцій, що всіх їх перелічити трудно.

Навіть заприсяжений скептик признає, що як для одної людини цей реєстр задовгий, ще й тому, що прийшлося працювати в повоєнний трудний час. Всі праці вимагали максимум духових і фізичних сил. Вроджені прикмети проф. Кубійовича надиво не меншали з його віком і залишилися до його останніх днів.

Окремим даром Божим для професора було рідкісне в науковому світі поєднання глибокого інтелекту із непересічною організаційною здібністю. Воно особливо виразно й продуктивно виявилося у його дитині — Енциклопедії Українознавства. Її він віддав кругло сорок років життя. А результат, — 15 томів на 8,359 сторінках! Навіть очевидцям й учасникам цього діла трудно повірити в це чудо, яке творилося в неймовірно трудних повоєнних роках у чужих країнах, у неймовірному розпорошенні співробітників, браку бібліотек, а часом й відповідного приміщення, що й казати про гроші. Сама наполегливість й організаційна спосібність покійного не вистачила б для цього подвигу. Він говорить великим голосом, що й у наші скупі часи віра в свої сили й відданість своїй громаді до меж неможливого, ще далі здібні переносити гори.

Професор належав до людей суворої вдачі. Не був ,,чарівною людиною", радше запереченням того типу. Замкнений в собі, звичайно маломовний, був дуже вимогливий до себе й не менше до інших. Усмішка рідко показувалася на його устах і рідко можна було почути від нього тепле слово подяки чи признання. Аж дивно, що так мало його співробітників покинуло його; більшість залишилася з ним і скоро ставала подібними до нього фанатиками його Енциклопедії. Це, тим дивніше, що Кубійович не шукав приятелів, й не плекав приязні з ними. Шукав Франківських каменярів, таких, як він самий. І знаходив їх. Чимало з них тягнуть енциклопедичну тачку по сьогоднішній день, з льояльности до покійного майстра й до української науки.

Але бували рідкісні випадки, що суворість до інших, а навіть до себе самого, покидали його. В своїй автобіографії, згадуючи святочну презентацію першого тому англомовної Енциклопедії в Торонто, він признається: ,,приємно мені було побачити свою 'дитину' і коли ніхто не дивився на мене, я її погладив так, як колись гладив голівки дочок і ...своїх котиків". Я був свідком його зворушення й тривалим свідком залишилася в мене його власноручна дедикація на примірнику свіжо надрукованої книжки: теплі й ледве чіткі слова...

Тільки подумати, як тішився б покійник завершенням сороклітньої праці над україномовною Енциклопедією, його головної книги! Доля не дозволила йому дочекатись останнього, десятого тому. І знову нагадується Франко, якого Мойсей по сороклітній мандрівці не зазнав щастя досягти обітовану землю. Справді, не тільки незвичайною, але й людиною, сповненою трагізму був професор Володимир Кубійович.

Авторський вечір о. д-ра С. Ярмуся

Заходами Інституту Дослідів Волині і Товариства ,,Волинь" у Вінніпеґу 14-го жовтня ц. р. відбувся в УН-Домі авторський вечір прот. д-ра С. Ярмуся з нагоди 30-річчя його священства.

Вечір відкрив д-р Сергій Радчук, подаючи життєпис ювілята. Юнаком довелося ювілятові залишити рідну хату, батьків, від яких засвоїв багатий ,,досвід віри". Батьків подарунок — Молитослов з Почаєва був синові не тільки вірним супутником у роках війни й скитальщини (носив його у військовому наплечнику), але й великим скарбом. Молитвослов спонукав його згодом студіювати київські літургічні традиції, насвітлити православну літургічну духовість у запроєктованій праці п. н. ,,Людина в богопочитанні Православної Церкви".

Студії поруч з заробітньою працею, родинними обов'язками — працював редактором ,,Вісника" і ,,Рідної Ниви" 1969-1975, ,,Віри і культури" 1976-1984, ,,Вістей з Колеґії" 1975-1985, — виконування душпастирських обов'язків у Кеннорі не були перешкодою, щоб написати, перекласти й зредаґувати 19 оригінальних творів і п'ять інших авторів, якими вніс багато корисного, потрібного й нового в українську теологію й культуру.

Учасником вечора був і Владика Василій, Митрополит УПЦеркви в Канаді, який тепло вітав свого співробітника й побажав йому дальших успіхів та здоров'я.

У дальшій програмі були аналізи творчости ювілята, зокрема двох творів ,,Духовість українського народу" і ,,Дещо з нашого історичного досвіду", що їх подала Антоніна Горохович. Вартість першого твору в багатьох нових авторових інтерпретаціях вартостей української духовости. У другому творі прот. С.Ярмусь подав для молоді в приступній сконденсованій формі основне щодо духовости нашого народу, його історичного досвіду. Подбав також, щоб текст подати й в перекладі на англійську мову.

Твір ,,Духовість українського народу" А. Горохович уважає важливим з багатьох оглядів, назвала головніші: 1) Короткими популярно написаними статтями (6) подав автор свої не теорії, але приклади — ілюстрації духовости народу, узгляднюючи етнопсихологічні критерії його у релігії, у традиціях, звичаях, у мові тощо. 2) Розглядаючи істоту духовости о. д-р Ярмусь подає свої суґестії, як досліджувати її, якою методою доходити до пізнання психіки народу. 3) Тому що автор шукає коренів духа народу в ґрунті релігійних вірувань, він пояснює істоту духовости народу по-православному, бож вона в межах православної віри й православного віронавчання. Стиль життя людини, яка прямує до християнського ідеалу в даному віровизнанні нормує своїми методами її Церква. Це треба мати на увазі при читанні книжки. 4) Автор подав нові погляди на вартості української дохристиянської духовости, а також нову оцінку впливу Візантії на Русь. 5) ,,Слово про Ігорів похід" о. С. Ярмусь використав як джерело досліду християнської духовости людей княжої Руси-України. 6) Поучення книгопочитання, церковні братства, козацьке побратимство, українська гостинність, дружність, свободолюбність і духовий месіянізм Руси-України — особливості у виявах духовости українців. 7) Муза — замилування до пісні, музики — природний талант як виразник характеру народу. 8) Українська традиційна духовість і феномен явища культуралізму в діяспорі зберіг наш народ перед асиміляцією в минулому, зберігатиме й тепер і в майбутньому, якщо будемо свідомі своїх вартостей, якщо їх плекатимемо.

У творі другому, призначеному для молоді, о. С. Ярмусь наголошує те, що український народ дав у вселюдську скарбницю позитивний і великий вклад в аспектах: а) релігійно-освітньому, б) філософсько-світоглядовому, в) суспільно-етичному, г) культурно-освітньому, ґ) вояцької хоробрости в боротьбі зі злом і д) заглиблення віри в Бога й нашого відношення до неї.

Твір ,,Дещо з нашого історичного досвіду" написав о. С. Ярмусь з метою плекати серед молоді в діяспорі суверенність національно-релігійних почувань. Кожна ж людина насамперед пов'язана з історією свого народу, його традицією, мовою, культурою. Втративши це все, вона не знатеме, хто вона, звідки походить і навіщо живе. Релігійність забезпечує людей духовою рівновагою, а національні почуття — це ,,універсальний, найтривкіший і найглибший фактор в індентифікації людини", твердить Олесь Бердник.

Бажано, щоб ця мала розміром, але ваговита змістом книжечка знайшла місце в серцях нашої молоді, щоб повела їх по нашій землі, показала тисячорічну християнську культуру, яка незримо жевріє у глибинах душ нашого народу.

Д-р Юрій Мулик-Луцик подав загальну характеристику творчости ювілята. Доповідач назвав його відкривачем вартостей у нашій культурі, бо уможливив нам познайомитися з важливою для пізнання української духовости творчістю Памфіла Юркевича; він наголосив вартість стверджень о. С. Ярмуся, що у вихованні спільнот важливий індивідуальний підхід до людини, а не те, що практикує Захід, іґноруючи вартість цього підходу. Тому й навів д-р Ю. Мулик-Луцик вислів Гумбольта ,,народ, що дав Шевченка, не загине", одиниці росіяни — викупили Шевченка з кріпацтва, а поляки оцінили Івана Франка, хоч загал їх не міг простити нашому поетові вислову про Адама Міцкевича, якого Франко назвав ,,поетом — прославителем зради".

Особливе було слово ювілята. Він почав його ствердженням, що ціле життя його сповнене несподіванками. Не було воно легким, в ньому були часті зміни, що їх приносили обставини й лихоліття війни, які заставляли думати, приймати важливі рішення. Постійним було тільки те, що завжди бажав служити людям. Тому й став священиком. Виконуючи обов'язки душпастиря, почувається добре, позбувся страху смерти, бачучи часто вмираючих людей. Не думав, що буде виконувати стільки різних завдань — професора в Колеґії, редактора, письменника, брався до всього, не боявся риска. Часто перебував в ізоляції від людей, свої вакації використовував на роздуми. Бажав ділитися своїми думками, тому й писав.

У пляні о. С. Ярмуся ще багато зробити. Цікавить його постать Петра Могили й могилянство віддавна. Плянує прослідити українську літургічну духовість у працях гуртка культурних діячів і вчених т. зв. Могилянського Атенея, що його створив П. Могила; має бути чотиритомна праця. Друга тема — це мучеництво творців Української Автокефальної Церкви 1921 року. Праця вимагатиме власних висновків, оцінки, бо немає текстів, матеріялів. Вірить, що знання теології, піст і молитва доможуть студію зробити.

Цікавить о. С. Ярмуся і наша політична орієнтація, бажає її ревідувати, бож сучасне політичне мислення залежить від ситуації, в якій ми знайшлися. Це пекуча потреба, — твердить ювілят. Висловився, що почуває потребу ,,погуляти розумом, почуваннями і пером", бо треба ж цю ,,пекельну атмосферу" розрідити. Згадуючи померлих науковців Дмитра Дорошенка й Леоніда Білецького, жалує, що їхня остання творчість появилися в поспіху, не було їм змоги випустити її у світ у гідному їхньому талантові стані.

Звертаючись до присутніх у залі сина і дружини, подякував їм ювілят, що вони дали йому змогу провести цього літа шість тижнів у Ст. Франсіско, щоб міг мати доступ до потрібних для нової творчости джерел у бібліотеках.

Закінчив свій виступ о. Ярмусь бадьорим ствердженням: труди життя загартували волю, вірить, що ліки й наснага до праці та вирозуміння родини допоможуть пляни здійснити!

Здається, що присутні мали змогу радіти нагодою пізнати життя і творчість митр. прот. д-ра С. Ярмусь — людини, яка працює, в першу чергу, на прославу Бога, для добра народу, не занедбуючи й родини.

Вечір закрив молитвою Владика Василій. А після того ще гостили пані обильною перекускою і кавою. На столах були виставлені всі твори ювілята. Перегляд їх утверджував те все, що було сказано доповідачами. Список праць о. С. Ярмуся був також поданий на гарно оформленім запрошенні. Вечір був корисний, гарний атмосферою.

Уляна Пелех

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ ЖУРНАЛУ ,,Тайм" президент Роналд Реґен назвав підполковника Олівера Норта, звільненого недавно з Ради Крайової Безпеки, ,,національним героєм". ,,Моя єдина критика (на адресу О. Норта) є в тому, що мені не говорили всього. Але я не відчуваю, ніби мене зрадили". В інтерв'ю для журналу Президент знову захищав рішення щодо достави зброї Іранові. ,,Я не думаю, що це було помилкою", — сказав Р. Реґен. Він назвав репортерів, які роздули скандал, акулами, що збираються на запах крови.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ у справах розвідки почала переслухання про секретну доставу зброї Іранові. Республіканець Дейв Дюренберґер, який очолює комісію до січня коли йому на зміну прийде представник Демократичної партії, сказав, що до 15-го грудня вирішиться справа, чи притягати до переслухання зізнань членів Адміністрації Роналда Реґена, чи обмежитися переслуханням колишніх асистентів Президента в справах крайової безпеки Роберта МекФарлейна і Джана Пойндекстера та колишнього члена Ради Крайової Безпеки підполковника Олівера Норта. Першим перед членами комісії повинен стати О. Норт. Приступила до самостійного розслідування секретної достави зброї Іранові і комісія Департаменту справедливости.